

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет спеціальної освіти, психології і соціальної роботи
Кафедра логопедії та спеціальних методик

**СПЕЦІАЛЬНІ МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ ДІТЕЙ З
 ПОРУШЕННЯМИ МОВЛЕННЯ: РОЗВИТКУ МОВЛЕННЯ
 ООК 15.01**

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО КУРС

<p>Науково-педагогічні працівники</p> 	<p>Белова Олена Борисівна Посада: завідувач, професор кафедри логопедії та спеціальних методик Науковий ступінь: доктор педагогічних наук Вчене звання: професор Е-mail викладача: alena.bielova@kpnu.edu.ua Профайл викладача: https://logo.kpnu.edu.ua/sklad-kafedry/ ORCID http://orcid.org/0000-0001-6162-4106 Google Scholar https://scholar.google.com.ua/citations?hl=ru&user=kzKKDZgAAAAJ Scopus Author ID: 57216792637 https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57216792637 Web of Science Researcher ID AAG-8468-2021 https://www.webofscience.com/wos/author/record/2220907 Контактний тел. 0671946119</p>
	<p>Вержиковська Олена Миколаївна Посада: доцент кафедри логопедії та спеціальних методик Науковий ступінь: кандидат педагогічних наук Вчене звання: професор Е-mail викладача: verzhikhovska@kpnu.edu.ua Профайл викладача: https://k-psmpokr.kpnu.edu.ua/verzhikhovska-olena-mykolaivna/ Scopus Author ID: 7218831155 https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57218831155 Web of Science https://publons.com/researcher/1787395/olena-verzhikhovska/ Контактний тел. +380677620713</p>
<p>Е-mail кафедри логопедії та спеціальних методик</p>	<p>kaflogoped@ukr.net, kaflogoped@kpnu.edu.ua</p>
<p>Освітньо-професійна програма</p>	<p>Спеціальна освіта (Логопедія)</p>
<p>Спеціальність</p>	<p>А6 Спеціальна освіта (за спеціалізаціями)</p>
<p>Спеціалізація</p>	<p>А6.01 Логопедія</p>
<p>Галузь знань</p>	<p>А Освіта</p>
<p>Рівень вищої освіти</p>	<p>перший (бакалаврський)</p>
<p>Статус освітнього компонента (ОК)</p>	<p>Освітній компонент професійної підготовки</p>
<p>Сторінка курсу в MOODLE:</p>	<p>https://moodle.kpnu.edu.ua/user/profile.php?id=305&showallcourses=1</p>
<p>Консультації</p>	<p>Згідно графіку консультації, що розміщено на сайті кафедри логопедії та спеціальних методик. https://logo.kpnu.edu.ua/dokumentatsiia/hrafik-konsultatsij/</p>

ПРЕРЕКВІЗИТИ І КОРЕКВІЗИТИ КУРСУ		
Міждисциплінарні зв'язки	«Пропедевтика мовленнєвих порушень», «Логопедія».	
Мова викладання	українська	
ОБСЯГ ДИСЦИПЛІНИ		
Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік навчання	3	3
Семестр вивчення	5	4,5
Кількість кредитів ЄКТС	3	3
Загальний обсяг годин	90 год.	90 год.
Кількість годин навчальних занять	44 год.	12 год.
Лекційні заняття	16 год.	4 год.
Практичні заняття	16 год.	4 год.
Семінарські заняття	-	-
Лабораторні заняття	12 год.	4 год.
Самостійна та індивідуальна робота	46 год.	78 год.
Форма підсумкового контролю	екзамен	екзамен
Анотація курсу	ОК «Спеціальні методики навчання дітей з порушеннями мовлення: розвитку мовлення» розкриває поняття про мову, мовлення їх функції та види; фізіологічну основу мовлення; закономірності розвитку мовлення у дітей раннього та дошкільного віку; особливості розвитку мовлення у дітей з порушеннями мовлення; методи та прийоми навчання дітей лексичної, граматичної, звукової сторони мовлення.	
Мета і завдання курсу	Забезпечити здобувачів вищої освіти основними науково-теоретичними та практичними знаннями методів та прийомів з розвитку лексико-граматичної, звукової складової в дітей з порушеннями мовлення.	
ФОРМАТ КУРСУ		
Форми та види проведення навчальних занять	Форма навчання – денна / заочна Види навчальних занять: лекційні, практичні заняття, самостійна робота	
Методи та форми контролю	Методи контролю: опитування на практичних заняттях, участь в дискусіях, вирішення проблемних кейсів, тощо. Форми контролю: розробка презентацій, реферати, індивідуальних або групових проекти тощо	
Необхідне технічне та програмне забезпечення, обладнання	Технічне комп'ютерне забезпечення для показу презентацій, відео матеріалів.	
Індивідуальні завдання	Вивчення наукової літератури з предмету, розробка презентацій, складання методик для розвитку мовлення дітей раннього та дошкільного віку.	

**Інтегральна компетентність (ІК)
Загальні компетентності (ЗК)
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)**

ІК – Здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми спеціальної та інклюзивної освіти у процесі корекційно-педагогічної, діагностико-консультативної, дослідницької та культурно-просвітницької діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування основних теорій і методів спеціальної та інклюзивної освіти загалом та логопедії зокрема і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

ЗК – 1 Здатність реалізувати свої права і обов’язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК – 4 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК – 5 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК – 6 Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК – 9 Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК – 11 Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів не доброчесності.

СК – 2 Здатність до аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду становлення і розвитку спеціальної та інклюзивної освіти, логопедії.

СК – 3 Здатність застосовувати психолого-педагогічні, дефектологічні, медико-біологічні, лінгвістичні знання у сфері професійної діяльності.

СК – 4 Здатність планувати та організовувати освітньо-корекційну роботу з урахуванням структури та особливостей порушення мовленнєвого розвитку, актуального стану та потенційних можливостей осіб із особливими освітніми потребами.

СК – 5 Здатність реалізовувати ефективні корекційно-освітні технології у роботі з дітьми, підлітками, дорослими з порушеннями мовленнєвого розвитку, доцільно обирати відповідне методичне та інформаційно-комп’ютерне забезпечення освітнього процесу.

СК – 6 Здатність реалізовувати персоналізовані підходи у процесі надання послуг раннього втручання у контексті логопедичного супроводу.

СК – 11 Здатність дотримуватися основних принципів, правил, прийомів і форм суб’єкт-суб’єктної комунікації.

СК – 12 Здатність організовувати дитячий колектив (в тому числі в інклюзивних закладах), створювати в ньому рівноправний клімат і комфортні умови для особистісного розвитку вихованців та їхньої соціальної інтеграції.

СК – 17 Здатність застосовувати методики і технології початкового навчання та виховання.

СХЕМА КУРСУ							
Денна форма							
Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	Разом	у тому числі					
		лекційні заняття	практичні заняття	семінарські заняття	лабораторні заняття	самостійна робота	індивідуальна робота
Змістовий модуль 1 «Теоретичні основи розвитку мовлення дітей раннього та дошкільного віку»							
Тема: 1. Науково-теоретичні аспекти дисципліни «Спеціальна методика навчання дітей з порушеннями мовлення: розвитку мовлення»	8	2	2			2	
Тема: 2. Фізіологічні основи мовлення.						2	
Тема: 3. Закономірності розвитку мовлення у дітей раннього та дошкільного віку.	6	2	2			2	
Тема: 4. Особливості розвитку мовлення в дітей з порушеннями мовлення.	6	2	2			2	
Тема: 5. Методи і прийоми розвитку мовлення.	6	2	2			2	
Тема: 6. Методика розвитку зв'язного мовлення.	16	2	2		4	4	
Тема: 7. Методика словникової роботи.	16	2	2		2	6	
Тема: 8. Методика формування граматичної будови мовлення.	18	2	2		4	6	
Тема: 9. Методика звукової культури мовлення.	14	2	2		2	4	
Разом годин	90	16	16		12	46	
Заочна форма							
Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	Разом	у тому числі					
		лекційні заняття	практичні заняття	семінарські заняття	лабораторні заняття	самостійна робота	індивідуальна робота
Змістовий модуль 1 «Теоретичні основи розвитку мовлення дітей раннього та дошкільного віку»							
Тема: 1. Науково-теоретичні аспекти дисципліни «Спеціальні методики навчання дітей з порушеннями мовлення: розвитку мовлення».	16	2	2		2	8	

Тема: 2. Фізіологічні основи мовлення.							
Тема: 3. Закономірності розвитку мовлення у дітей раннього та дошкільного віку.						8	
Тема: 4. Особливості розвитку мовлення у дітей з порушеннями мовлення						8	
Тема: 5. Методи і прийоми розвитку мовлення.						8	
Тема: 6. Методика розвитку зв'язного мовлення.	48					10	
Тема: 7. Методика словникової роботи.						12	
Тема: 8. Методика формування граматичної будови мовлення.	56	2	2		2	12	
Тема: 9. Методика звукової культури мовлення.						12	
Разом годин	90	4	4		4	78	

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

ПРН – 1 Знати сучасні теоретичні основи спеціальної освіти відповідно до спеціалізації, застосовувати методи теоретичного та експериментального дослідження у професійній діяльності, релевантні статистичні методи обробки отриманої інформації, узагальнювати результати дослідження.

ПРН – 2 Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування конкретних задач спеціальної та інклюзивної освіти.

ПРН – 3 Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності у контексті професійних завдань.

ПРН – 5 Розуміти принципи, методи, форми та сутність організації логопедичного супроводу в різних типах закладів.

ПРН – 6 Планувати освітньо-корекційну роботу на основі результатів психолого-педагогічної діагностики осіб з порушеннями мовленнєвого розвитку з урахуванням їхніх вікових та індивідуально-типологічних відмінностей.

ПРН – 7 Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом.

ПРН – 11 Застосовувати у професійній діяльності знання про методики, технології, форми і засоби раннього втручання, розвитку і корекції, навчання і виховання, реабілітації і соціалізації осіб з порушеннями мовленнєвого розвитку.

ПРН – 14 Реалізовувати психолого-педагогічний супровід дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзії у ролі вчителя-дефектолога, асистента вчителя, асистента вчителя зі спеціальної освіти, вчителя-логопеда.

ПРН – 18 Знати основи запобігання корупції, суспільної та академічної доброчесності на рівні, необхідному для формування нетерпимості до корупції та проявів недоброчесної поведінки серед здобувачів освіти та вміти застосовувати їх в професійній діяльності.

ПОЛІТИКА КУРСУ

1. Необхідність дотримання обов'язкових принципів академічної доброчесності, визначених Кодексом академічної доброчесності в КІПУ https://drive.google.com/file/d/1W_tRKAqt4kKFyD1zNzR76uxVZY3mUjBV/view та Положенням про дотримання академічної доброчесності <https://drive.google.com/file/d/1nVC6hDHeT4WxNS5c45xybMiWBEVDbGpb/view>
2. Відвідування занять здобувачами вищої освіти є обов'язковою складовою організації освітнього процесу. Про неможливість відвідування занять з поважних причин мають завчасно повідомляти викладача (-ів). Деталі за покликанням: <https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view>
3. Підтримується креативна ініціатива здобувача (-ів) вищої освіти.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ

Форми оцінювання	<p>Оцінювання навчальної дисципліни проводиться за результатами поточного та підсумкового контролю.</p> <p>Оцінка за поточний контроль складається з оцінювання аудиторної та результатів самостійної роботи здобувача, а також індивідуального завдання (виконання та захист тематичної роботи). Підсумкові бали з навчальної дисципліни визначаються як сума балів, отриманих здобувачем протягом семестру та балів, набраних на підсумковому контролі.</p> <p>https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view https://drive.google.com/file/d/0B4IW4J1QFZAoLXVNNzg2bFJTRng2ZVFjdnA0dEV1YmFiQXY4/view?resourcekey=0-CxWUU4B0hXDwe08FZrsfoQ</p>
-------------------------	---

Поточний і модульний контроль – залік

Поточний і модульний контроль (60 балів)			Екзамен	Загальна кількість балів
Змістовий модуль 1				
Рейтингова	Самостійна робота	МКР		
18	12	30	40	100

Таблиця відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти

Рейтингова оцінка з кредитного модуля (навчальної дисципліни)	Підсумкова оцінка за шкалою ECTS	Рекомендовані системою ECTS статистичні значення (у %)	Підсумкова оцінка за національною шкалою	
			екзаменаційна	залікова
90-100	A (відмінно)	10	відмінно	зараховано
82-89	B (дуже добре)	25	добре	
75-81	C (добре)	30	задовільно	
67-74	D (задовільно)	25		
60-66	E (достатньо)	10		
35-59	FX		незадовільно	не зараховано
34 і менше	F			

<p>Перелік орієнтовних питань до підсумкового контролю</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Визначте поняття, об'єкт, предмет, мету курсу «Спеціальні методики навчання дітей з порушеннями мовлення: розвитку мовлення». 2. Розкрийте між предметні зв'язки курсу «Спеціальні методики навчання дітей з порушеннями мовлення: розвитку мовлення» з іншими науками. 3. Яке значення має мовлення в психічному розвитку дитини? 4. Охарактеризуйте закономірності розвитку мовлення за Л. Федоренко? 5. Як забезпечують процес мовлення права півкуля головного мозку? 6. Опишіть, які головні мовленнєві функції забезпечує ліва півкуля головного мозку? 7. Розкрийте функції центрального відділу мовленнєвого апарату? 8. Охарактеризуйте роботу периферичного відділу мовного апарату. Розкрийте його складову. 9. Розкрийте сутність провідникових мовленнєвих шляхів (аферентний, еферентний). 10. Опишіть послідовність стадій передмовленнєвих реакцій. 11. Охарактеризуйте мовленнєвий розвиток дитини 1 року життя. 12. Розкрийте загальну характеристику мовленнєвого розвитку дитини 2-го року життя. 13. Опишіть загальну характеристику мовленнєвого розвитку дитини 3-го року життя. 14. Яке значення для розвитку мовлення мають крик, гуління, треллі, белькіт? 15. Розкрийте особливості розвитку мовлення у дітей дошкільного віку. 16. Охарактеризувати особливості розвитку мовлення у дітей з фонетичним недорозвиненням мовлення. 17. Розкрити особливості розвитку мовлення у дітей з фонетико-фонематичним недорозвиненням мовлення. 18. Описати особливості розвитку мовлення у дітей із загальним недорозвиненням мовлення. 19. Визначити особливості розвитку мовлення у дітей із нерізко вираженим загальним недорозвиненням мовлення. 20. Проаналізувати особливості розвитку мовлення у дітей з дислалією, дизартрією, ринолалією. 21. Охарактеризуйте завдання з розвитку мовлення, що включає звукову культуру, розвиток словника, формування граматичного будови мовлення. 22. Розкрийте завдання з розвитку мовлення, що включає формування діалогічного та монологічного мовлення, ознайомлення з художньою літературою, навчання грамоти. 23. Опишіть засоби які використовують для розвитку мовлення дітей 24. Проаналізуйте різні форми навчання з розвитку мовлення дітей 25. Охарактеризуйте типи занять за дидактичною метою. 26. Визначте дидактичні вимоги до занять. 27. Охарактеризуйте методи, які використовують для розвитку мовлення. 28. Опишіть словесні методи навчання з рідної мови. 29. Розкрийте сутність наочних методів навчання для розвитку мовлення. 30. Охарактеризуйте практичні методи навчання для розвитку мовлення. 31. Визначити прийоми які використовують для розвитку мовлення. 32. Розкрийте розвиток елементів зв'язного мовлення (діалогічне, монологічне, ситуативне, контекстне, внутрішнє). 33. Опишіть розвиток мовленнєвих функцій у дітей раннього та дошкільного віку.
---	---

34. Охарактеризуйте методику проведення бесід (структуру) з дітьми.
35. Опишіть види дитячих розповідей та прийоми навчання.
36. Розкрийте методику навчання дітей описовим розповідям.
37. Проаналізуйте методику роботи з дидактичною картиною на різних етапах розвитку дитини.
38. Опишіть методику навчання дітей розповідям з власного досвіду.
39. Розкрийте вимоги до навчання дітей розповіді з власного досвіду.
40. Розкрийте методику навчання дітей творчої розповіді (форми, прийоми, вимоги, педагогічні завдання).
41. Охарактеризуйте методику навчання переказу художніх творів на різних етапах розвитку дитини.
42. Опишіть завдання та форми роботи при навчанні дітей переказу художніх творів.
43. Проаналізуйте специфіку роботи з дидактичними іграми для розвитку мовлення.
44. Визначте основні завдання словникової роботи.
45. Охарактеризуйте принципи словникової роботи.
46. Опишіть методи і прийоми словникової роботи.
47. Проаналізуйте дослідницькі методи словникової роботи.
48. Розкрийте напрямки роботи з розвитку словника.
49. Опишіть дидактичні ігри та вправи для розвитку словника.
50. Опишіть методи та прийоми формування граматично правильного мовлення.
51. Визначить завдання та шляхи формування граматично правильного мовлення.
52. Охарактеризуйте методи та прийоми діалогічного та монологічного мовлення для формування граматично правильного мовлення.
53. Опишіть дидактичні вправи за картинками для формування граматично правильного мовлення.
54. Розкрийте вправи на словотворення та словозміну.
55. Опишіть поняття звукової культури мови.
56. Розкрийте методи та прийоми виховання звукової культури мовлення.
57. Розкрийте завдання з розвитку мовлення у дітей з вадами мовлення
58. Охарактеризувати методику роботи над словом з дітей з порушеннями мовлення.
59. Опишіть методику роботи над реченням з дітей з порушеннями мовлення.
60. Проаналізуйте методику роботи над зв'язним мовленням з дітей з порушеннями мовлення.

ЕКЗАМЕНАЦІЙНІ ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ

1. Скласти розвиваюче заняття для дітей першого року життя на тему: "Знайомство зі своїми пальчиками".
2. Скласти розвиваюче заняття для дітей першого року життя на тему: "Знайомство з лялькою".
3. Скласти розвиваюче заняття для дітей першого року життя на тему: "Мій іграшковий песик".
4. Скласти розвиваюче заняття для дітей першого року життя на тему: "День народження кішки".
5. Скласти розвиваюче заняття для дітей першого року життя на тему:

	<p>"Моя улюблена іграшка".</p> <ol style="list-style-type: none">6. Скласти розвиваюче заняття для дітей другого року життя на тему: "Транспорт".7. Скласти розвиваюче заняття для дітей другого року життя на тему: "Одягаємо ведмедика".8. Скласти розвиваюче заняття для дітей другого року життя на тему: "Знайди кожній маленькій тваринці маму".9. Скласти розвиваюче заняття для дітей другого року життя на тему: "Склади тварину".10. Скласти розвиваюче заняття для дітей другого року життя на тему: "Великі і маленькі тварини".11. Скласти розвиваюче заняття для дітей другого року життя на тему: "Будуємо будиночок".12. Скласти розвиваюче заняття для дітей третього року життя на тему: "Одягаємо ляльку".13. Скласти розвиваюче заняття для дітей третього року життя на тему: "Фрукти".14. Скласти розвиваюче заняття для дітей третього року життя на тему: "Відгадай, яка тваринка кричала?".15. Скласти розвиваюче заняття для дітей третього року життя на тему: "Знайди яка тваринка чим захищається".16. Скласти розвиваюче заняття для дітей третього року життя на тему: "Хто чим харчується".17. Скласти розвиваюче заняття для дітей дошкільного віку на тему: "Знайди чий хвіст, чия голова?".18. Скласти розвиваюче заняття для дітей дошкільного віку на тему: "Звірі переплутали голови та хвости".19. Скласти розвиваюче заняття для дітей дошкільного віку на тему: "Звірі заблукали".20. Скласти розвиваюче заняття для дітей дошкільного віку на тему: "Одяг, взуття головні убори".21. Скласти розвиваюче заняття для дітей дошкільного віку на тему: "Продуктовий магазин".22. Скласти розвиваюче заняття для дітей старшого дошкільного віку життя на тему: "Пори року".23. Скласти розвиваюче заняття для дітей старшого дошкільного віку на тему: "Збираємо врожай".24. Скласти розвиваюче заняття для дітей старшого дошкільного віку на тему: "Прийшла осінь".25. Скласти розвиваюче заняття для дітей старшого дошкільного віку на тему: "Готуємось до нового року".26. Скласти розвиваюче заняття для дітей раннього віку на словотворення.27. Скласти розвиваюче заняття для дітей дошкільного віку на збагачення словникового запасу.28. Скласти розвиваюче заняття для дітей раннього на звуковимову.29. Скласти розвиваюче заняття для дітей дошкільного з дидактичними іграми.30. Скласти розвиваюче заняття для дітей раннього віку, що включає розповідь з власного досвіду.
--	---

Рекомендована література (основна, допоміжна, інтернет-ресурси)

Основна:

1. Белова.О.Б. Спеціальна методика розвитку мовлення: Навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський: Медобори 2006, 2018. 194 с. <http://elar.kpnu.edu.ua:8081/xmlui/handle/123456789/6652>
2. Богуш А.М., Гавриш Н.В. Дошкільна лінгводидактика. Теорія і методика навчання дітей рідної мови в дошкільних навчальних закладах: підручник. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2015. 704 с. chrome-extension://efaidnbnmnnibpcajpcgclcfndmkaj/https://library.megu.edu.ua:9443/jspui/bitstream/123456789/1679/1/bogush_a_m_doshkil_na_lingvodidaktika_teoriya_i_metodika_nav.pdf
3. Богуш А.М. Мовленнєвий розвиток дітей від народження до 7 років. Монографія. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2010. 374 с. <https://www.twirpx.com/file/1795100/>
4. Bielova O. Speech of Six-year-old Children with Logopathology: Features and State of Development. *PSYCHOLINGUISTICS*, 2023. 34(1). P. 50-84. <https://psycholing-journal.com/index.php/journal/article/view/1329> (Scopus, Web of Science).
5. Bielova O. The state of development of components of speech readiness of older preschool children with speech disorders. *SPECIAL EDUCATION*. 2021. Vol 1, No 42. P.137–189. <https://www.journals.vu.lt/special-education/article/view/25427> (Scopus).

Додаткова:

1. Белова О. Б. Парадигма онтогенезу мовлення як методологічна основа мовленнєвого розвитку. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки*, 2021. 6(344) Ч.1). С. 207–223. [https://doi.org/10.12958/2227-2844-2021-6\(344\)-1-207-223](https://doi.org/10.12958/2227-2844-2021-6(344)-1-207-223) (Фахове видання)
2. Белова О.Б., Конопляста С.Ю. Актуальні проблеми інтеграції в освіті дітей з особливими освітніми потребами в Україні. *Науковий журнал Хортицької нац. академії*, 2021. 5. С.68–76. <https://doi.org/10.51706/2707-3076-2021-5-11> (Фахове видання)
3. Белова О.Б. Концептуальні підходи до оцінки мовленнєвої діяльності дітей старшого дошкільного віку з логопатологією. *Науковий часопис. Корекційна педагогіка. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи*. Київ : НПУ імені М.П. Драгоманова, 2022. Вип. 86. С.29 – 34. <http://chasopys.ps.npu.kiev.ua/archive/86/6.pdf> (Фахове видання)
4. Белова О.Б. Концептуально-методологічні підходи до діагностики семіотичної підскладової дітей з логопатологією. *Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки)*. Зб. наук. праць / за ред. М. К. Шеремет. Кам'янець-Подільський: Видавець Ковальчук О.В., 2022. Вип. 19. С. 5–15. <http://aqce.kpnu.edu.ua/article/view/339639> (Фахове видання)
5. Белова О. Б. Об'єктивізація проблеми розвитку граматичного рівня мовлення в дітей старшого дошкільного віку з логопатологією. *Зб. наук. праць «Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах»* Запоріжжя: КПУ, 2023. 86. С.119–126. <http://pedagogy-journal.kpu.zp.ua/archive/2023/86/21.pdf> (Фахове видання)
6. Белова О. Б. Щодо проблеми розвитку лексичного рівня мовлення у дітей старшого дошкільного віку з логопатологією. *Науковий часопис. Корекційна педагогіка*. Київ : НПУ імені М.П. Драгоманова, 2023. 91. С.22 – 28. <http://chasopys.ps.npu.kiev.ua/archive/91/5.pdf> (Фахове видання)

7. Белова О.Б. Окреслення проблеми розвитку фонематичного рівня мовлення у дітей старшого дошкільного віку з логопатологією. *Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки)*. Зб. наук. праць / за ред. М. К. Шеремет. Кам'янець-Подільський: Видавець Ковальчук О.В., 2023. 21. С. 5–14. <http://aqce.kpnu.edu.ua/article/view/340540> (Фахове видання)
8. Белова О.Б. Корекційно-навчально-розвивальний вплив на формування мовленнєвої готовності дітей старшого дошкільного віку з логопатологією до умов інтегрованого навчання. *Acta Paedagogica Volynienses*, 2023. Вип. 4. С.89-94. <http://journals.vnu.volyn.ua/index.php/pedagogy/article/view/1404/1309> (Фахове видання)
9. Белова О.Б. Монологічне мовлення в дітей старшого дошкільного віку з логопатологією. Дери́вація та перспективи. *Актуальні питання гуманітарних наук міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*. Дрогобич : Гельветика, 2024. 71(1). С. 239–244. chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcgclefindmkaj/http://www.aphn-journal.in.ua/archive/71_2024/part_1/37.pdf (Фахове видання)
10. Белова О.Б. Формування семіотичної складової мовлення у дітей старшого дошкільного віку з логопатологією. *Journal «ScienceRise: Pedagogical Education»*, 2024. 1(58). С. 74–78. https://journals.uran.ua/sr_edu/article/view/299310 (Фахове видання)
11. Белова О.Б. Оцінювання діалогічного мовлення дітей старшого дошкільного віку з логопатологією. *Інноваційна педагогіка. Науковий журнал*. Одеса: Гельветика. 2024. 67(2). С. 89–93. chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcgclefindmkaj/http://innovpedagogy.od.ua/archives/2024/67/part_2/19.pdf (Фахове видання)
12. Вержиховська О., Галецька Ю., Бойченко А. Особливості розвитку навичок комунікації у молодших школярів з порушеннями інтелекту. *Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки): збірник наукових праць*: Вип. 24 / за ред. О. Гаврилова. Кам'янець-Подільський: Видавець Ковальчук О.В., 2024. С. 5-19. URI: <https://aqce.kpnu.edu.ua/issue/view/18892> (Фахове видання)
13. Вержиховська, Ю. Буньовська Особливості формування мовленнєвої компетентності у старших дошкільників із загальним недорозвиненням мовлення IV рівня *Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки) : збірник наукових праць*: Вип. 26 / за ред. О.В.Гаврилова. Кам'янець-Подільський. Видавець Ковальчук О.В., 2025.290с. С. 20-36 URI: <https://aqce.kpnu.edu.ua/article/view/347335> (Фахове видання)
14. Вержиховська О., Галицька Ю. Особливості формування звукової сторони мовлення дошкільників з порушеннями мовлення. *Українська логопедія в епоху змін. Тези за матеріалами I Всеукраїнської науково-практичної конференції з логопедії 06 березня 2025 року* / за ред. О. Гаврилова. Кам'янець-Подільський. Видавець Ковальчук О.В. 2025. С. 19-28. URI: <https://surl.lu/nggnce>
15. Мілевська О.П. Психолінгвістичні аспекти формування дієслівної лексики у дошкільників із загальним недорозвитком мовлення. *Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки): збірник наукових праць*: Вип.20 / за ред. М. Шеремет, О. Гаврилова. Кам'янець-Подільський, Видавець Ковальчук О.В., 2022. С.103-111 <https://aqce.kpnu.edu.ua/article/view/339720> (Фахове видання).
16. Мілевська О.П. Формування емотивів у молодших школярів із

	<p>загальним недорозвиненням мовлення: психологічний та лінгводидактичний підходи. <i>Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка</i>. Дрогобич: Видавничий дім «Гельветика», 2021. Вип. 39. С. 148-154 https://surl.li/jcetnu (Фахове видання).</p> <p>17. Haiash, O., Mykhalska, S., Myronova, S., & Bielova, O. Studying the level of dialogical speech development in pupils with intellectual disorders as an indicator of their mental health. <i>CHILD`S HEALTH</i>, 2024,19(2), 51–57. https://doi.org/10.22141/2224-0551.19.2.2024.1675 (Scopus).</p> <p>18. Bielova O, Konopliasta S. Description of kinesthetic and kinetic motor praxis in older preschool children with logopathology. <i>Pedagogy of Physical Culture and Sports</i>, 2023. 27(5):386–395. https://doi.org/10.15561/26649837.2023.0505 (Scopus, Web of Science).</p> <p>19. Bielova O., & Konopliasta S. Functionality of oral and articulatory praxis in older preschool children with logopathology. <i>CHILD`S HEALTH</i>, 2023.18(6). P.410–416. https://doi.org/10.22141/2224-0551.18.6.2023.1627 (Scopus).</p>
	<p>Інтернет-ресурси:</p> <p>1) Preschool Education: Global Trends (Дошкільна освіта: світові тенденції). https://preschool-journal.com/index.php/journal/article/view/18</p> <p>2) Дошкільне виховання: Всеукр. щомісячний науково-методичний журнал для педагогів і батьків. https://journals.ua/prof/doshkilne_vyhovannya/35826-03-24.html</p> <p>3) Науковий медичний журнал «Медична психологія», URL:http://www.mps.kh.ua/</p> <p>4) Міжнародний науково-практичний журнал «Психіатрія, неврологія та медична психологія», URL: https://periodicals.karazin.ua/pnmp/index</p> <p>5) Бібліотека ім. В.І.Вернадського http://www.nbu.gov.ua</p> <p>6) Бібліотека К-ПНУ імені Івана Огієнка https://library.kpnu.edu.ua/</p>